

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ АУДИТУ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Анотація. Уточнено сутність та зміст технології банківського аудиту. Обґрунтовано особливості технології аудиту кредитних операцій банку.

Аннотация. Уточнена сущность и содержание технологии банковского аудита. Обоснованы особенности технологии аудита кредитных операций банка.

Annotation. Essence and content of bank audit technology are specified. The features of credit operations of bank audit technology are reasoned.

Ключові слова: аудит, технологія банківського аудиту, кредитні операції, банк.

На сучасному етапі структурної перебудови економіки держави за умов необхідності залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій постає проблема підвищення рівня довіри потенційних інвесторів до національної банківської системи. Тому у формуванні стратегії діяльності як окремого комерційного банку, так і банківської системи в цілому зростає значення аудиту діяльності кредитних установ у функціональному та в інституційному тлумаченні. Важливим етапом проведення аудиту діяльності кредитних установ, зокрема комерційних банків, є аудит кредитних операцій як провідної структурної складової процесу використання банківських активів.

Питання аудиту кредитних операцій комерційних банків в Україні ще комплексно не досліджувались. Отже, залишаються мало вивченою наукою питання технології вироблення та надання аудитором висновків і рекомендацій стосовно допустимих значень ризику, що містять активні операції – одні з найприбутковіших та, водночас, найризикованіших дохідних статей комерційного банку. Отже, обрана для дослідження тема є актуальною.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та узагальнення особливостей технології аудиту кредитних операцій комерційного банку.

Для досягнення визначеної мети було поставлено та вирішено такі завдання: уточнити сутність та зміст технології банківського аудиту; обґрунтувати особливості технології аудиту кредитних операцій банку.

Аналіз літературних джерел [1 – 4] дав змогу зробити висновок, що не існує однозначного погляду на визначення сутності поняття "технологія банківського аудиту". Одні автори ототожнюють таке поняття з технологією аудиту, інші взагалі не відрізняють технологію від методики та методології. Тому доцільним є визначення такого поняття шляхом симбіозу дефініцій "технологія" та "банківський аудит". У загальному значенні під технологією розуміють сукупність знань, відомостей про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва чогось; сукупність способів обробки або переробки матеріалів, виготовлення виробів, проведення різних виробничих операцій тощо.

Стосовно іншого поняття, то у вітчизняній літературі існує багато визначень поняття "банківський аудит". Фадейкина Н. В., Болгова Е. К. та інші під банківським аудитом розуміють незалежну перевірку аудитором різних сторін економічної діяльності банку та якості обслуговування клієнтів [1]. Коваль Л. С., Окоркова І. В. визначають банківський аудит як складову частину банківського менеджменту, яка сприяє збільшенню ефективності організації банківської діяльності та зниженню рівня банківського ризику [2]. Кірсєєв О. І. стверджує, що банківський аудит – це надання практичної допомоги керівництву та відділам банку щодо ведення справ і управління його фінансами, а також щодо налагодження бухгалтерського, фінансового та управлінського обліку, надання різних консультацій [3].

Наявність різних трактувань банківського аудиту говорить про те, що процес його становлення ще не закінчений. У той же час, виходячи з наведених визначень, можна дійти висновку, що основний зміст банківського аудиту зводиться до представлення інформації про ступінь можливої довіри до тієї чи іншої бухгалтерської звітності банку.

Таким чином, на основі проведеного аналізу понять "технологія" та "банківський аудит" можна зробити висновок, що сутність технології банківського аудиту полягає у такому:

технологія банківського аудиту – комплекс організаційних заходів, операцій і прийомів аудиту в банку;

основною метою технології аудиту кредитних операцій комерційного банку є формування обґрунтованої незалежної думки про відповідність здійснення кредитних операцій чинним законодавчим актам України, ефективність даних операцій щодо їх впливу на рівень фінансової стійкості даного комерційного банку та їх відповідності стратегічним цілям банку, правильність і достовірність відображення кредитних операцій у бухгалтерському обліку та звітності банку.

До особливостей технології аудиту кредитних операцій банку слід віднести такі:

по-перше, мету технології аудиту, яка враховує предметну область аудиторського дослідження та дає змогу чітко визначитися з масштабом перевірки (стан кредитних операцій банку);

по-друге, джерела інформації, що цілком залежать від особливостей кредитної політики банку та організації аналітичного та синтетичного обліку;

по-третє, загальний алгоритм технології аудиту кредитних операцій банку, відмінностями якого є здійснення специфічних аудиторських процедур на етапі планування аудиторської перевірки (оцінка ризиків, визначення рівня суттєвості, вибірка тощо), на етапі збору аудиторських доказів та в ході узагальнення результатів аудиту в аудиторському висновку.

Таким чином, у ході теоретичного дослідження автором уточнено сутність поняття "технологія банківського аудиту" шляхом урахування сутнісних ознак технології та банківського аудиту. Враховуючи наведене визначення, обґрунтовано особливості технології аудиту кредитних операцій комерційного банку. У подальшому необхідно розробити дієвий алгоритм технології аудиту в банку.

Наук. керівн. Голуб Ю. О.

Література: 1. Банковский контроль и аудит : учебн. пособ. / Н. В. Фадейкина, Е. К. Болгова, М. Н. Скурихин и др. ; под общ. ред. д-ра экон. наук, проф. Н. В. Фадейкиной ; Сибирский институт финансов и банковского дела. – М. : Финансы и статистика, 2008. – 496 с. 2. Кірсєв О. І. Внутрішній аудит у комерційному банку : навч. посібн. / О. І. Кірсєв, Н. П. Шульга, О. С. Полетаєва. – К. : КНТЕУ, 2009. – 295 с. 3. Коваль Л. С. Методичні підходи до визначення об'єктів контролю в системі банківського менеджменту / Коваль Л. С., Окоркова І. В. // Вісник ДонДУЕТ. – 2010. – № 8. – С. 205–211. 4. Кузнєцова А. Я. Удосконалення банківського та небанківського фінансування інноваційної діяльності в Україні : монографія / А. Я. Кузнєцова, Н. Я. Зінько, О. О. Другов. – К. : УБС НБУ, 2009. – 186 с.